

Ismail Kadaré

Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Ismail Kadaré (også stavet Ismail Kadaré eller Ismail Kadare), f. 28. januar 1936 i Gjirokastra, er en fremtrædende albansk forfatter. Han var protegé af Enver Hoxhas styre, men blev samtidig overvåget, hvilket Shaban Sinani har dokumenteret. Kadaré var en tid medlem af Folkeforsamlingen (Parlamentet).

Ismail Kadaré, foto: Bjørn Andersen, 2003

Indholdsfortegnelse

- 1 1990: Afhopning til Paris
- 2 2002: De røde pashaer der forsvandt
- 3 2003: Konference om religion og samfund med udgangspunkt i Huntingtons teori om clash of civilizations
- 4 2005: Man Booker International Prize
- 5 2005-2006: Roman om forholdet mellem Enver Hoxha og Mehmet Shehu
- 6 Værker på dansk
- 7 Eksterne henvisninger

1990: Afhopning til Paris

Hoppede af til Frankrig i 1990, bor fortsat i Paris, men er ofte på besøg i Albanien. Afhopningen fremkaldte undren fra mange sider. Hvorfor på dét tidspunkt? Nogle håbede på ham som den første *frie* albanske præsident og var derfor skuffede. Kadaré har adskillige gange afvist at han ville være præsident - sandsynligvis fordi han mente at han kunne gøre større nytte som forfatter.

2002: *De røde pashaer der forsvandt*

I marts 2002 opstod der røre om et digt som Ismail Kadaré har skrevet i 1974. Digtet hedder *Në mesditë Byroja Politike u mblodh* (*Politbureauet blev samlet ved aftenstid*) eller *Pashallaret e Kuq* (*De røde pashaer*).

Maleren, forfatteren og arkitekten Max Velo, der var fængslet mange år i Hoxha-tiden, havde ikke kunnet finde digtet, men havde hørt om det. Han trak historien om digtet frem i ét af *sine* digte, hvis overskrift er: *De røde pashaers forsvinden*.

I den følgende tid var der mange gætterier, indtil digtet blev fundet i statens arkiver.

Forfatteren Fatos Lubonja, også en forfatter der havde været fængslet, mente at det forsvundne digt var en hyldest til Enver Hoxha m.fl. og at Kadare *flirtede* med regimet, mens andre, f.eks. Bashkim Shehu, søn af daværende premierminister Mehmet Shehu og ven af Kadaré, antog at digtet var kritisk, i det mindste mod *bureaukraterne*. Begge dele var sandt.

Digtet skulle have været trykt, men det blev forhindret *højt oppe fra* - Enver Hoxha skal have været negativ over for det. Så vidt det fremgår blev Kadaré kaldt til møde hos en af Kommunistpartiets ledere, Ramiz Alia (den sidste præsident under Hoxha-styret), hvor der blev læst og påskrevet, for man brød sig ikke om det. Måske fordi det var *for* underdanigt?

Nogle i partiapparatet mente at Kadaré skulle straffes, andre - bl.a. Hysni Kapo - at det var tilstrækkeligt hvis han bøjede af og formulerede en selvkritik, og dette blev øjensynligt resultatet.

Heri skal Kadaré ifølge den albanske avis *Gazeta Shqiptare* have skrevet:

The only aim and preoccupation of my life is to return in the quarries, in that great and honoured place of party's aids, without which, either my life, nor my work would have a meaning. And I thank my friend, who banned the publishing of my poem, and prevented me from the fatal fall.

Kadaré selv skal i 2002 have sagt at han ikke mente det gamle digt var systemkritisk, og han mindede om de omstændigheder hvorunder det blev skrevet.

I midten af marts fandt *Gazeta Shqiptare* digtet i statens arkiver (og forelagde det for Kadaré).

I digtets begyndelse spørger han: Hvorfor samles politbureauet? Der er ingen trusler udefra. Men der er noget galt, og der må gøres noget. En sort kræft er på vej nedefra. De mange der opfører sig som bureaukrater underminerer bygningen. Men frygt ikke Enver Hoxhas skarpe øje vil finde dem.

2003: Konference om religion og samfund med udgangspunkt i Huntingtons teori om *clash of civilizations*

Kadaré var i 2003 én af hovedarrangørerne af *the international conference »Religions and Civilization in the New Millennium: the Albanian case«* (Tirana). Konferencen tog udgangspunkt i Samuel Huntingtons berømte bog: *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. Hensigten var at vise at netop i Albanien var der stor fordragelighed mellem personer med forskellige religiøs baggrund, og at det meget længe havde været sådan. Konferencen blev fulgt op af en lidt anden Balkan-konference året efter - og også i Tirana. Denne konference blev afholdt i samarbejde mellem UNESCO og den albanske præsident og drejede sig om *religiøs tolerance*. Konferencen vedrørte albanske forhold, men også forholdene andetsteds på Balkan.

2005: Man Booker International Prize

Fik den første *Man Booker International Prize* i 2005. Er flere gange nævnt som kandidat til Nobelprisen.

2005-2006: Roman om forholdet mellem Enver Hoxha og Mehmet Shehu

Ismail Kadaré har omkring årsskiftet 2005-2006 udgivet en roman på det engelsk-amerikanske marked om forholdet mellem Enver Hoxha og Mehmet Shehu. Romanen hedder *The Successor* og er på vej i dansk oversættelse.

Værker på dansk

Flere af hans værker er udkommet på dansk, således: *Her er Tirana* (1981), *Den døde hærs general* (albansk 1964, dansk 1985), *Nichen i muren* om Ali Pasha fra Tepelena (albansk 1984, dansk 1989), *Hvem hjemførte Doruntine?* (albansk 1986, dansk 1990), *Drømmenes palads* (albansk 1981, fransk 1990, dansk 1994) og *Ufuldendt april* om slægtsfejder og blodhævn i Nordalbanien og om den sædvaneretlige tradition der findes i *kanun* (albansk 1980?, fransk 1982, dansk 2000). På svensk findes desuden *Brölloppet* (albansk 1968, svensk 1976) og *Den hårda vintern* (fransk 1978, svensk 1980) om skismaet mellem Sovjetunionen og Albanien. På norsk findes *Albansk Vår*.

Krønike, Brev, Refleksjoner (albansk, fransk og norsk 1991).

Eksterne henvisninger

- Dritëro Agolli: *Some Features of the Albanian Novel*, 1984. bl.a. om nogle af Ismail Kadarés romaner
- Shaban Sinani: *Një dosje për Kararenë*, Tirana. Om Hoxha-styrets overvågning af Kadaré
- Shaban Sinani: *Le Dossier Kadaré. Suivi de: La Vérité des souterrains. Ismail Kadaré avec Stéphane Courtois*, Odile Jacob, Paris 2006. Fransk udgave af *Një dosje ...*, suppleret med længere interview med Kadaré
- Kilde til afsnittet om de røde pashaer: Bjørn Andersen: *Albansk Almanak 2002*
- Diskussion af *Ufuldendt april*: Bjørn Andersen i *Albanske Studier* bd. 2 (2002)
- <http://www.complete-review.com/quarterly/vol6/issue2/bellos.htm> David Bellos' artikel: *The Englishing of Ismail Kadare. Notes of a retranslator* om vanskelighederne med at oversætte netop Kadaré
- en:Samuel_huntington: Engelsk Wikipedia's artikel om Samuel P. Huntington

Hentet fra "http://da.wikipedia.org/wiki/Ismail_Kadar%C3%A9"

Kategorier: [Forfattere](#) | [Albanere](#)

- Denne side blev senest ændret den 3. sep 2006 kl. 19:03.
- Indholdet er udgivet under GNU Free Documentation License.
- Behandling af personlige oplysninger
- Om Wikipedia
- Forbehold